

Kokousaika	Keskiviikko 18.03.2026 klo 19:00
Kokouspaikka	Marttilan kirjasto
Pykälä: Liitteet:	Käsiteltävät asiat:
9 § 1	Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti
10 §	Järjestöjen liikunta- ja nuorisoavustusten haun kuuluttaminen
11 §	Liittyminen kirjallisuuden seutuhankintaan
12 §	Muut asiat
13 §	Muutoksenhaku
Pöytäkirjan nähtävänäpito	Marttilan kunnan www-sivuilla 26.3.2026.
Kokouksen koollekutsuja (pj)	OLLI-PEKKA AALTO

KOKOUSAIKA	Keskiviikko 18.3.2026 klo 19:00-19:29																
KOKOUSPAIKKA	Marttilan kirjasto																
SAAPUVILLA OLLEET JÄSENET	<table> <tr> <td>Jäsen</td> <td>Varajäsen</td> </tr> <tr> <td>(x) Aalto Olli-Pekka pj.</td> <td>( ) Kokkonen Pirkka</td> </tr> <tr> <td>(x) Kullanmäki Elina vpj.</td> <td>( ) Kraappa Maarit</td> </tr> <tr> <td>(x) Kallio Hannu</td> <td>( ) Saari Jarmo</td> </tr> <tr> <td>(x) Koskinen Iiro</td> <td>( ) Paltta Juho</td> </tr> <tr> <td>(x) Rouvali Olivia</td> <td>( ) Tuominen Merja</td> </tr> <tr> <td>(x) Salo-Ylitalo Kirsi</td> <td>( ) Nurminen Virpi</td> </tr> <tr> <td>(x) Yli-Mattila Tapani</td> <td>( ) Paulus Armin</td> </tr> </table>	Jäsen	Varajäsen	(x) Aalto Olli-Pekka pj.	( ) Kokkonen Pirkka	(x) Kullanmäki Elina vpj.	( ) Kraappa Maarit	(x) Kallio Hannu	( ) Saari Jarmo	(x) Koskinen Iiro	( ) Paltta Juho	(x) Rouvali Olivia	( ) Tuominen Merja	(x) Salo-Ylitalo Kirsi	( ) Nurminen Virpi	(x) Yli-Mattila Tapani	( ) Paulus Armin
Jäsen	Varajäsen																
(x) Aalto Olli-Pekka pj.	( ) Kokkonen Pirkka																
(x) Kullanmäki Elina vpj.	( ) Kraappa Maarit																
(x) Kallio Hannu	( ) Saari Jarmo																
(x) Koskinen Iiro	( ) Paltta Juho																
(x) Rouvali Olivia	( ) Tuominen Merja																
(x) Salo-Ylitalo Kirsi	( ) Nurminen Virpi																
(x) Yli-Mattila Tapani	( ) Paulus Armin																
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	<p>(x) Björk Pasi, kunnanhallituksen pj. (x) Aalto Mika, kunnanhallituksen edustaja (-) Ahtiainen Anne, kunnanjohtaja (x) Bergfors Anniina, hyvinvointijohtaja (-) Sallinen Nina, kirjastonjohtaja (-) Kankaristo Tytti, hyvinvointikoordinaattori (x) Elgahawi Yakoot, nuorisovaltuuston edustaja</p>																
LAILLISUUS JA PÄÄTÖS-VALTAISUUS	Kokous on todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.																
ASIAT	§ 9 - § 13																
PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT JA TARKASTUSTAPA	Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Salo-Ylitalo Kirsi ja Kallio Hannu. Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.																
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	<table> <tr> <td>Puheenjohtaja</td> <td>Pöytäkirjanpitäjä</td> </tr> <tr> <td>Olli-Pekka Aalto</td> <td>Anniina Bergfors</td> </tr> </table>	Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä	Olli-Pekka Aalto	Anniina Bergfors												
Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä																
Olli-Pekka Aalto	Anniina Bergfors																
PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT	<p>Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.</p> <table> <tr> <td>Salu-Ylitalo Kirsi</td> <td>Kallio Hannu</td> </tr> </table>	Salu-Ylitalo Kirsi	Kallio Hannu														
Salu-Ylitalo Kirsi	Kallio Hannu																
PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ	Aika ja paikka Marttilan kunnan www-sivuilla 26.3.2026.																

---

9 § Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti 2025

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Kunnan hyvinvoinnin edistämistehtävä on laaja ja se edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä eri toimialojen kesken. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on hyvinvointialue.

Valtuustolle tulee vuosittain raportoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehityksestä ja kerran valtuustokaudessa valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman. Lisäksi kunnan tulee strategiassaan huomioida hyvinvointiin liittyvät asiat.

Hyvinvointisuunnitelma 2025-2028 valmisteltiin syksyn 2024 aikana. Hyvinvointisuunnitelman lähtökohtana on kuntastrategia. Suunnitelmassa on asetettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen seuraavat tavoitteet:

- Terveelliset elintavat
- Ympäristö ja turvallisuus
- Osallisuus ja yhteisöllisyys
- Hyvinvointijohtamisen kehittäminen

Johtoryhmä ja hyvinvointijohtaja ovat valmistelleet alkuvuodesta 2026 hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin 2025. Vuosiraportissa käsitellään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehitystä vuoden 2025 aikana koko Marttilan kunnan osalta.

Nostoja hyvinvointisuunnitelman vuosiraportista 2025:

- TEA-viisarissa kuntajohdon tulokset ovat hyvällä tasolla. Heikoin tulos tulee osallisuuden kuntalaisfoorumi osuudesta, jossa käsitellään erityisesti lasten osallistamista päätöksentekoon.
- TEA-viisarissa kulttuurin hyvät tulokset koostuvat muista ydintoiminnoista. Heikoin tulos on sitoutumisessa, jossa esiin nousee erityisesti poikkihallinnolliset ja alueelliset rakenteet.
- Kouluterveyskyselyn mukaan marttilalaiset ala-astelaiset ovat tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä ja pitävät koulunkäynnistä. Lähes kaikki harrastavat jotain vapaa-ajalla, mutta huolenaiheena nousi vähäinen liikunnan määrä.
- Kouluterveyskyselyn mukaan Kosken TI yläastelaisten huumeiden kokeilukerrat ja alkoholin viikoittainen käyttö on vähentynyt, mutta nikotiinipussien käyttö on yleisempää koko maahan verrattuna. Tyytyväisyys elämään tällä hetkellä on laskenut ja yksinäisyys lisääntynyt, vaikka luokanilmapiirissä ja keskusteluyhteyksissä koulun aikuisen kanssa on positiivista muutosta.
- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä on toteutettu laajasti. Toteutumisprosentti on suurinta osallisuus ja yhteisöllisyys painopisteen osalta.
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita tukemaan on aloitettu useita uusia projekteja ja ohjelmia esimerkiksi UNICEF - Lapsiystävällinen kunta, Tiedolla tuloksiin-hanke, Pakka-toimintamalli sekä Kävelyn – ja pyöräilyn edistämishjelma.

Liite 1. Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti 2025

Hyvinvointijohtaja:

Hyvinvointilautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi Marttilan kunnan hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin 2025.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Marttilan kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto

Lisätietoja: Hyvinvointijohtaja Anniina Bergfors puh. 044 744 9410

---

10 § Järjestöjen liikunta- ja nuorisovavustusten haun kuuluttaminen

Hyvinvointilautakunta päätti 13.12.2023 kokouksessa yhdenvertaisuuden mahdollistamiseksi poistaa Martintalon salin vuokramaksut Marttilassa toimivilta yhdistyksiltä ja seuroilta vakiovuorojen osalta, jotta kaikilla yhdistyksillä ja seuroilla on samat lähtökohdat toiminnan järjestämiseen.

Hyvinvointilautakunta myöntää tämän lisäksi vuosittain avustuksia kunnassa toimintaa järjestäville liikunta- ja nuorisopuolen yhdistyksille ja seuroille. Kunnanhallitus myöntää avustuksia yleishyödyllisille yhteisöille. Hyvinvointilautakunta on määritellyt jakokriteerit § 5 26.2.2024 kokouksessa. Avustushaku on toteutettu vuosittain kevään aikana.

Oheismateriaali 1. Avustusten jakoperusteet

Hyvinvointijohtaja:

Hyvinvointilautakunta päättää kuuluttaa liikunta- ja nuorisopuolen avustushaun alkamisesta. Avustushakuaika on 30.3.-30.4.2026.

Päätös:

Hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Aalto Olli-Pekka teki kannatetun lisäyksen jakoperusteisiin: *Avustuksen saajan tulee raportoida edellisenä toimintavuotena saadun avustuksen käyttö.* Päätösehdotus hyväksyttiin edellä mainitulla lisäyksellä.

11 § Liittyminen kirjallisuuden seutuhankintaan

Marttilan kunta on mukana Turun kaupungin toteuttamassa kirjallisuuden seutuhankintasopimuksessa. Nykyinen sopimus päättyy 31.12.2026. Turun kaupunki tulee toteuttamaan kirjallisuuden uuden seutuhankinnan ja on pyytänyt kuntia ilmoittamaan sitoutumisestaan toteutettavaan hankintaan viimeistään 17.4.2026. Myöhempi liittyminen ei ole mahdollista. Ilmoittautuminen on sitova, ja kukin hankintaan osallistuva kunta tulee tekemään valittujen palveluntuottajien kanssa omat sopimuksensa.

Hankinnan suunniteltu sopimusaika on 1.1.2027 – 31.12.2030. Hankinta tulee koskemaan yleistä kirjallisuutta pääosin kirjastojen tarpeisiin, mutta myös muille tilaajille. Hankinta tulee olemaan puitejärjestely, jossa tilaukset tehdään tilauskohtaisesti halvimman tarjouksen antaneelta toimittajalta.

Tuleva seutuhankinta perustuu sopimukseen Turun seudun hankintayhteistyöstä (13376-2018) 1.1.2019 alkaen.

Hyvinvointijohtaja:

Hyvinvointilautakunta päättää, että Marttilan kunta on mukana Turun kaupungin toteuttamassa kirjallisuuden seutuhankinnassa.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Turun kaupungin hankintapalvelut, tapani.jarvinen(at)turku.fi

Lisätietoja: Kirjastonjohtaja Nina Sallinen puh. 044 084 5342

---

12 § Muut asiat

Seuraava kokous

Jalkapallonurmen vuorot

Verkkokauppa

Valtuustoseminaari

Hyvinvointilautakunta keskusteli yllä oleviin teemoihin liittyen.

---

13 § MUUTOKSENHAKU

1. Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:

pykälät 9, 10, 12

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukainen kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla

pykälät 11

Hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin/muun lainsäädännön perusteella seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

pykälät/valituskieltojen perusteet

2. Oikaisuvaatimusohjeet / hankintoaikaisuvaatimusohjeet

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

pykälät: 11

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen hankintoaikaisuvaatimuksen:

pykälät:

Oikaisuvaatimusviranomaisen: Marttilan kunnan hyvinvointilautakunta
Osoite: Härkätie 773, 21490 Marttila
Puhelin: 044-744 9200
Sähköpostiosoite: kunta@marttila.fi
Kunnanviraston aukioloajat: maanantai - torstai klo 9.00–15.00

Kirjallinen oikaisuvaatimus/hankintoaikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, siitä on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja vaatimuksen tekijän on allekirjoitettava se. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on julkaistu tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

---

3. Valitusosoitus

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Kunnallisvalitus, pykälät	valitusaika 30 päivää
Hallintovalitus, pykälät	valitusaika 30 päivää
Maa-aineslain 20 §, pykälät	valitusaika 30 päivää
Muu valitusviranomaisen:	Markkinaoikeus
Osoite:	Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
pykälät	valitusaika 14 päivää
Valitusviranomaisen:	Turun hallinto-oikeus
Käyntiosoite:	Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku
Postilokero-osoite:	PL 32, 20101 Turku
Sähköpostiosoite:	turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Päätöksen tiedoksisaantiajat ovat samat kuin edellä oikaisuvaatimuksessa mainitut.

Valituskirjassa on ilmoitettava:

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot
- jos päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, myös sähköpostiosoite
- valittajan laillisen edustajan/asiamiehen tai muun henkilön nimi ja kotikunta
- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä kohdin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituskirja on valittajan tai muun valituskirjan laatijan allekirjoitettava.

Valituskirjaan on liitettävä:

- päätös, josta valitetaan joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/ valitusosoitus liitetään sitä varten annettuun pöytäkirjanotteeseen.

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Linkki tuomioistuinmaksulakiin:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>

Marttilan kunnan hyvinvointisuunnitelman 2025-2028

vuosiraportti 2025

Hyvinvointityöryhmä

Mikä hyvinvointisuunnitelma?

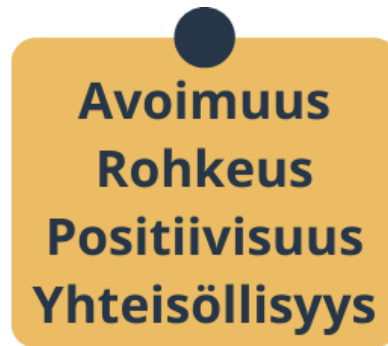
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluvat kunnan perustehtäviin.
- Kunnan hyvinvointityötä ohjaa valtuustokausittain tehtävä hyvinvointisuunnitelma, jonka avulla johdetaan, ohjataan ja kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä.
- Johtoryhmä ja hyvinvointikoordinaattori ovat valmistelleet hyvinvointisuunnitelmaa syksyn 2024 aikana. Hyvinvointisuunnitelma on ollut kommenttikierroksella lautakunnissa sekä vaikuttamiselimissä loka-marraskuussa.
- Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn lisääminen, osallisuuden vahvistaminen sekä sairauksien ja syrjäytymisen ehkäiseminen.
- Hyvinvointisuunnitelma on yksi keino edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja eri väestöryhmissä.

Marttilan kuntastrategia 2023-2027

PAINOPISTEET

ARVOT

- Kuntastrategian painopisteet ja kunnan arvot näkyvät hyvinvointisuunnitelmassa.
- Hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset ovat elinvoimaisen kunnan voimavara.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varhan) hyvinvointisuunnitelman 2023-2025 painopisteet ja tavoitteet

Tuemme mielen hyvinvointia ja edistämme osallisuutta

- Asukkaiden osallisuuden kokeminen lisääntyy ja osallisuus huomioidaan kaikessa palvelujen ja toiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa.
- Muodostamme rakenteet ja toimenpidesuunnitelman väkivallan ehkäisyyn, ehkäisevään päihdetyöhön ja mielenhyvinvoinnin edistämiseen Varhan ja kuntien yhteistyönä.

Edistämme fyysistä kuntoa ja terveellisten elintapojen käyttöönottoa

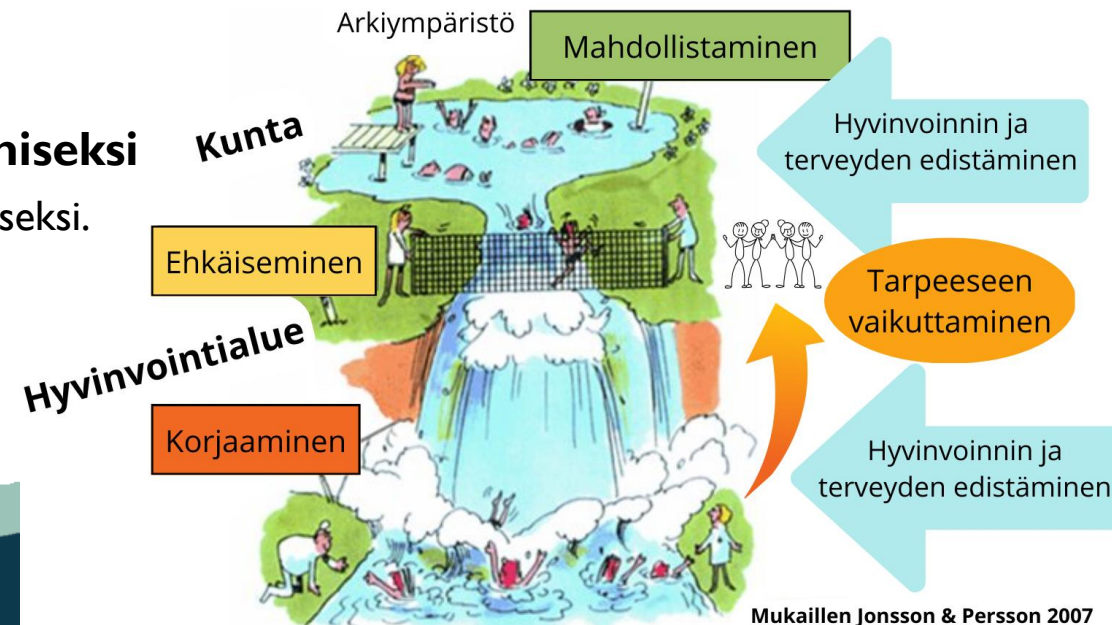
- Edistämme työikäisten työ- ja toimintakykyä ehkäisemällä ylipainoa ja ehkäisemällä terveyshaittojen syntymistä sekä kasvamista.

Vahvistaa arjen ja lähisuhteiden turvallisuutta

- Edistämme saavutettavuutta ja esteettömyyttä.
- Yksinäisyyden kokeminen vähentyy turvallisten verkostojen kautta.

Vahvistamme yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

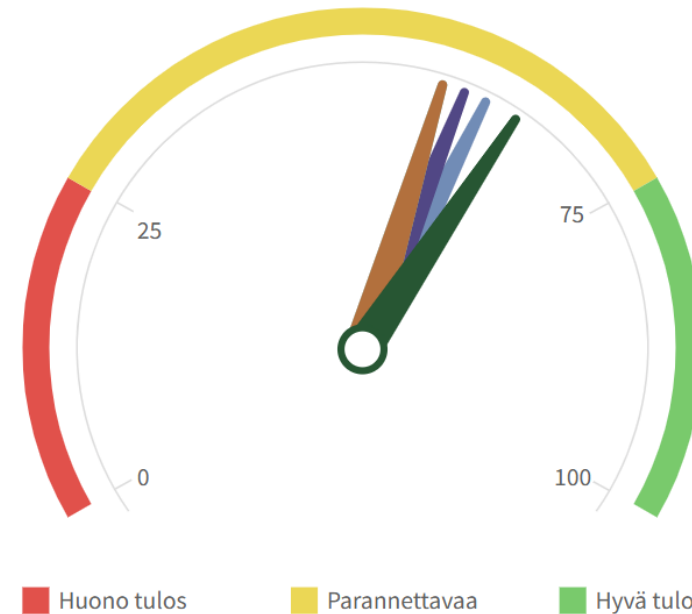
- Vahvistamme eri toimijoiden yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Edistämme ikääntyneen väestön hyvinvointia ja toimintakykyä yhdessä.
- Edistämme lasten ja nuorten hyvää arkea yhdessä.

TEA-viisari (THL)

TEA-viisari on terveydenedistämistä aktiivisuutta kuvaava mittari kuntien käyttöön. Työväline kuvaa kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Koko maan lukuihin verrattuna Marttilan kunnalla on kaikilla osa-alueilla mahdollisuus kehittyä (pl. kunnasta puuttuvat lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus). Perusopetuksen ja kulttuurin pistemäärä on sama, eli viisarit ovat täysin päällekkäin.

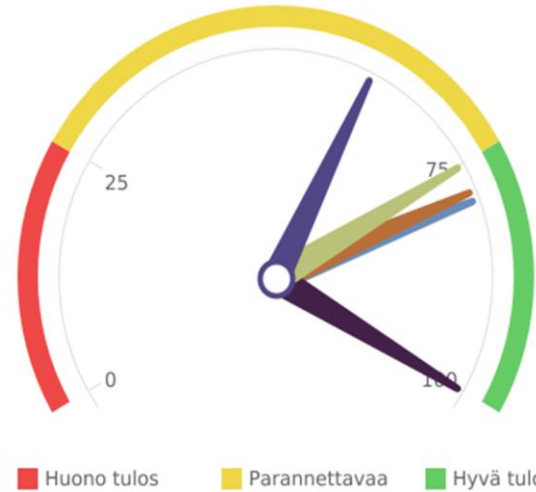
Pisteet

Marttila Koko maa

59	69	Kaikki sektorit
61	83	Kuntajohto
57	64	Perusopetus
-	65	Lukiokoulutus
-	64	Ammatillinen koulutus
59	69	Liikunta
64	70	Perusterveydenhuolto
57	72	Kulttuuri

TEA-viisari (THL)

Vuonna 2025 tietoja kerättiin kunnanjohtosta ja kulttuurista.

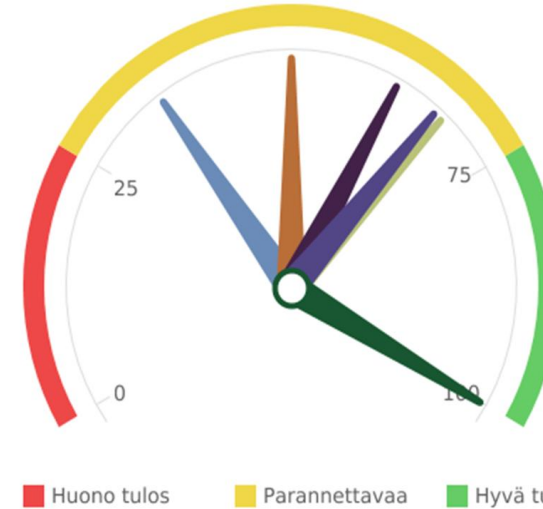

Kuntajohto

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus

■ Huono tulos   ■ Parannettavaa   ■ Hyvä tulos

	Marttila	Koko maa
Kuntajohto	79	87
Sitoutuminen	79	87
Johtaminen	78	87
Seuranta ja tarveanalyysi	100	95
Voimavarat	75	83
Osallisuus	61	83

Kulttuuri

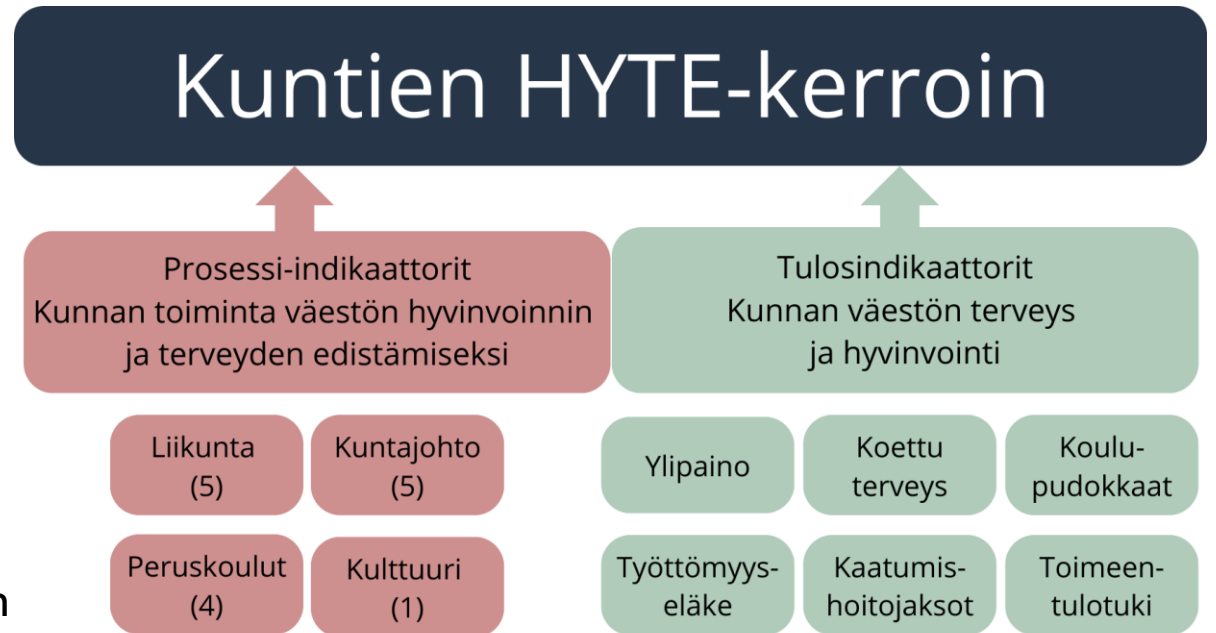
- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

■ Huono tulos   ■ Parannettavaa   ■ Hyvä tulos

	Marttila	Koko maa
Kulttuuri	64	77
Sitoutuminen	35	67
Johtaminen	50	86
Seuranta ja tarveanalyysi	62	70
Voimavarat	68	68
Osallisuus	67	81
Muut ydintoiminnot	100	88

Hyvinvointi-indikaattorit (THL)

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.
- Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.
- Lisäosan suuruus määräytyy toimintaa kuvaavien ja tuloksia kuvaavien indikaattorien perusteella.
- Yhteensä näitä on 21. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

Nostoja kunnan hyvinvointikertomuksesta 2023

- Kirjasto- ja kulttuuripalvelut tavoittivat palveluillaan ja tapahtumillaan lähes kaikki kunnan asukkaat.
- Liikuntapalvelut tuottavat terveyttä edistäviä liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioiden. Kuntosalijäsenyyksien määrät kasvoivat.
- Äänestysaktiivisuus yleensä valtakunnan keskiarvoa korkeampi ja kunnan kyselyihin saadaan hyvin vastauksia.
- Suurin osa liikenteestä muodostuu läpikulkuliikenteestä ja suurimmassa osassa onnettomuuksista ei ollut mukana toista osapuolta. Tilastoituja rikoksia kunnassa oli vain vähän.
- Lapset ja nuoret (Kouluterveyskysely 2023):
  - Lasten netin käyttö häiritsi syömistä tai nukkumista valtakunnan keskitasoa enemmän.
  - Joka kymmenes lapsi koki nukkuvansa liian vähän. 29% lapsista koki lievää ahdistusoireilua ja 33% tunsi usein fyysistä kipua.
  - Nuorilla tunne yksinäisyydestä on lisääntynyt.
  - Jotain tupakkatuotteita tai sähkösavukkeita käyttävien osuus on selkeästi valtakunnallista tasoa korkeampi.
  - Kosken seudun yläasteen nuorten osuus, jotka ilmoittavat käyttävänsä alkoholia viikoittain on maan keskiarvoa suurempi.
- Marttilan kunnan väestö on koko maan keskiarvoon verrattuna vähemmän koulutettua.
- Työikäisissä mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneita oli prosentuaalisesti enemmän kun taas toimentulotukea saavia vähemmän valtakunnan tasoon verrattuna.
- Maan keskiarvoon nähden Marttilassa on enemmän ikäihmisiä, mutta yksinasujia on hieman vähemmän. Vuonna 2022 ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden osuus ikäluokasta vuonna 2022 oli 9 % (koko maassa 6,4 %).

Kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Terveelliset elintavat

- Nykyistä terveellisempiä elintapoja edistetään ravitsemuksen ja liikunnan avulla sekä vahvistetaan ehkäisevän päihdetyön toimintatapoja.

Ympäristö ja turvallisuus

- Asuinympäristön viihtyvyydellä, liikenneturvallisuustyöllä ja väkivallan ehkäisyllä parannetaan kuntalaisten ja henkilökunnan turvallisuutta.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Keskiössä ovat järjestöjen toiminnan mahdollistaminen, päätöksentekoon osallistaminen ja yhteisölliset tapahtumat.

Kehitämme hyvinvointijohtamista

- Pyrimme jatkuvaan parantamiseen mm. arvioimalla päätösten vaikutuksia, lisäämällä yhteistyötä ja kouluttamalla henkilökuntaa.

Hyvinvointisuunnitelman 2025-2028 toteutuminen

Toteuma 31.12.2025

Painopiste 1 Terveelliset elintavat	Painopiste 2 Ympäristö ja turvallisuus	Painopiste 3 Osallisuus ja yhteisöllisyys	Painopiste 4 Kehitämme hyvinvointijohtamista
Ruoka- ja ravisemissuosituksset 	Asuinympäristö 	Järjestöyhteistyö 	Ennakkovaikutusten arviointi kunnan päätöksenteossa (EVA)
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja liikuntapaikat 	Liikenneturvallisuustyö (sis. Viiden tähden kunta tavoitteen) 	Kuntalaisten osallistaminen päätöksentekoon 	Laaja hyvinvointikertomus ja vuosiraportit
Ehkäisevä päihdetyö – päihteet ja muut riippuvuudet 	Väkivallan ehkäisy 	Yhteiset tapahtumat 	Yhteistyö
		Kohdennetut tapahtumat 	Henkilökunnan koulutus
		Kirjasto kuntalaisten päivittäisenä kohtaamispaikkana 	Jatkuva parantaminen

Toteutuminen
70-100 %

Toteutuminen
30-70 %

Toteutuminen
0-30 %

Terveelliset elintavat	Toimenpide	Toteuttaja	Toteuma 31.12.2025
Ruoka- ja ravitsemissuositukset	Virallisten ravitsemissuositusten mukainen tarjonta Kerhot, kurssit ja luennot	Kunnan ruokapalvelut Yhdistysten tarjoamat palvelut Kansalaisopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet ravitsemussuositukset otettu käyttöön • Vakan sekä ip-kerhon välipalalista päivitetty täydentämään päivän ravitsemuskokonaisuutta • HSM-kokkikerhot lapsille • Seurakunnan kokkikerho • Seurakunnan yhteisölliset ruokailut
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja liikuntapaikat	Tiedotus ja ylläpito Edullinen hinta Saavutettavuus Liikuntaryhmät ja –kerhot Liikuntaneuvonta Kurssit ja luennot Harrastustoiminta	Vapaa-aikapalvelut Tekninen toimi Yhdistykset ja kansalaisopisto	<ul style="list-style-type: none"> • Ryhmien ja liikuntapaikkojen ylläpito • Palaisten uuden saunan valmistuminen • Kuntoradan valaistuksen uusiminen 60% • Yksilöllinen liikuntaneuvonta • Wertaisliikuntakaveritoiminta ja –koulutus • Verkkokaupan kehittäminen • Avustukset ja maksuttomat tilat järjestöille • Kunnan liikuntaryhmät ja HSM-liikuntakerhot • Kansalaisopiston liikuntaryhmät • Kuntosalin, liikennepuiston ja Palaisten toiminta
Ehkäisevä päihdetyö – päihteet ja muut riippuvuudet	Tiedon jakaminen Ohjaus palveluihin Puheeksi ottaminen	Sivistystoimi Nuorisopalvelut Monialainen nuorisotyöverkosto	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan EPT kehittämistavoitteiden määrittely • Pakka-toimintamallin suunnittelu vuodelle -26 • Henkilökunnan koulutukset • Hyvinvointitunnit ja poliisin vierailu koululla • EHYT ry:n pitämät päihdekasvatustunnit koululla sekä vanhempainilta

Ympäristö ja turvallisuus	Toimenpide	Toteuttaja	Toteuma 31.12.2025
Asuinympäristö	Viihtyisät asuinalueet Leikkikentät Infra (valaistus, suojatiet) Liukkauden torjunta	Tekninen toimi Kaavoitus Hyvinvointitoimiala Sivistystoimi	<ul style="list-style-type: none"> • Palaisten välilaituri ja liukkauden esto • Liukuesteiden jako • Uudet kaavat ja valaistus • Esikoulun leikkipuiston uusinta • Kävelyn – ja pyöräilyn edistämishjelman laadinta (KäPy) • Porrasturvallisuuden edistäminen kunnantalo, kirjasto ja koulu • Oppilaiden mielipiteiden kartoitus koulun pihan viihtyvyydestä
Liikenneturvallisuustyö (sis. Viiden tähden kunta tavoitteen)	Infra Liikennejärjestelmät Liukkauden torjunta Tiedon jakaminen	Tekninen toimi Sivistystoimi Liikenneturvallisuustyöryhmä	<ul style="list-style-type: none"> • Viiden tähden arviointi • Turvallisuussuunnitelmien päivitys • KäPy-ohjelman valmistuminen
Väkivallan ehkäisy	Kiusaamisen ehkäisy Kaltoinkohteluun puuttuminen Puheeksi ottaminen Tiedon jakaminen	Sivistystoimi Nuorisopalvelut Henkilöstöhallinto	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön kouluttaminen mm. Hei mul ois yks juttu-koulutus • Hyvinvointi puheeksi –malli • Kouluterveyskyselyn seuranta • Yhteistyön lisääminen nuorisopalvelujen ja sivistystoimen välillä • Lapsiystävällinen kunta

Osallisuus ja yhteisöllisyys	Toimenpide	Toteuttaja	Toteuma 31.12.2025
Järjestöyhteistyö	Maksuttomat tilat ja avustukset yhdistyksille Yhdistysfoorumi	Hyvinvointitoimiala Yhdistykset	<ul style="list-style-type: none"> Maksuttomat tilat vakiovuoroihin (Martintalo ja Huvila) Avustukset yhdistyksille Maksuton kokoustila (Yhdistystila) Yhdistysillat kirjastolla
Kuntalaisten osallistaminen päätöksentekoon	Osallistava budjetointi Asiakaskyselyt Kuntalaiskahvit	Kunnan toimialat	<ul style="list-style-type: none"> Kuntavaalit Kuntalaiskahvit mm. Puurojuhla ja Marttila -messut Osallistavan budjetoinnin lasten ja nuorten tapahtumat Kyselyt mm. liikunta, KäPy, siivous jne. Koulussa oppilaskunnan hallituksen toimintaan panostaminen
Yhteiset tapahtumat	Mm. toritoiminta, Koti Marttilaan, Marttila-messut	Elinvoimapalvelut Tekninen toimi Hyvinvointitoimiala	<ul style="list-style-type: none"> Koti Marttilaan Martinpäivät Vapputapahtuma Unelmien liikuntapäivä Härkähumut Kirppisralli Kesätori, viikkotori, lähituottajatori Muinaistulien yö Joulunavaus ja nuorten pelitapahtuma
Kohdennetut tapahtumat	Mm. luennot, retket, leirit	Hyvinvointitoimiala	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointiluennot Leirit Uimakoulut Hyvinvointiviikot Retket mm. teatteri- ja hengenpelastusretki
Kirjasto kuntalaisten päivittäisenä kohtaamispaikkana	Kirjastopalvelut Koulukirjastotyö Kulttuuritilaisuudet Marttila-tuotteiden myynti	Hyvinvointitoimiala	<ul style="list-style-type: none"> Kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytön opetukset Päiväkotiyhteistyön kehittäminen, lapsiperheiden lukuharrastuksen tukeminen Lukupiiri ja kirjailijavieraat Monipuoliset kulttuuritilaisuudet Marttila-tuotteiden päivitys

Kehitämme hyvinvointijohtamista	Toimenpide	Toteuttaja	Toteutuma 31.12.2025
Ennakkovaikutusten arviointi kunnan päätöksenteossa (EVA)	Marttilan mallin luominen Käyttöönotto	Johtoryhmä Toimialat	<ul style="list-style-type: none"> Ei ole aloitettu
Laaja hyvinvointikertomus ja vuosiraportit	Laaja hyvinvointikertomus Indikaattorien raportointi Toimenpiteiden päivitys	Työntekijät ja luottamushenkilöt	<ul style="list-style-type: none"> Laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa (2027)
Yhteistyö	Sisäinen yhteistyö Yhteistyö yhdistysten, muiden kuntien ja Varhan kanssa	Toimialat ml. Nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvosto	<ul style="list-style-type: none"> Laajennettu esihenkilöryhmä Hyvinvointialan uudet käytänteet sisäiseen yhteistyöhön Tiedolla tuloksiin –hankkeen valmistelu, toiminta alkaa 2026 Nuorisovaltuuston, vanhus- ja vammaisneuvoston puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan valtuustossa
Henkilökunnan koulutus	Palvelupolkujen selkeyttäminen Tiedotus, koulutukset (esim. puheeksi ottaminen)	Toimialat Varha	<ul style="list-style-type: none"> Ajankohtaisia koulutuksia Kunta tukee työajallisesti henkilöstön työhön liittyviä kouluttautumisia Lapsiystävällinen kunta -koulutuksia
Jatkuva parantaminen	Tarkastellaan säännöllisesti mahdollisia kehityskohteita ja informoidaan toimialueita	Hyvinvointiryhmä	<ul style="list-style-type: none"> Seuranta ja kyselyt Johtoryhmän avoimet muistiot henkilöstölle Tiimipalavereissa informointi Säännöllinen laajennettu esihenkilöryhmä

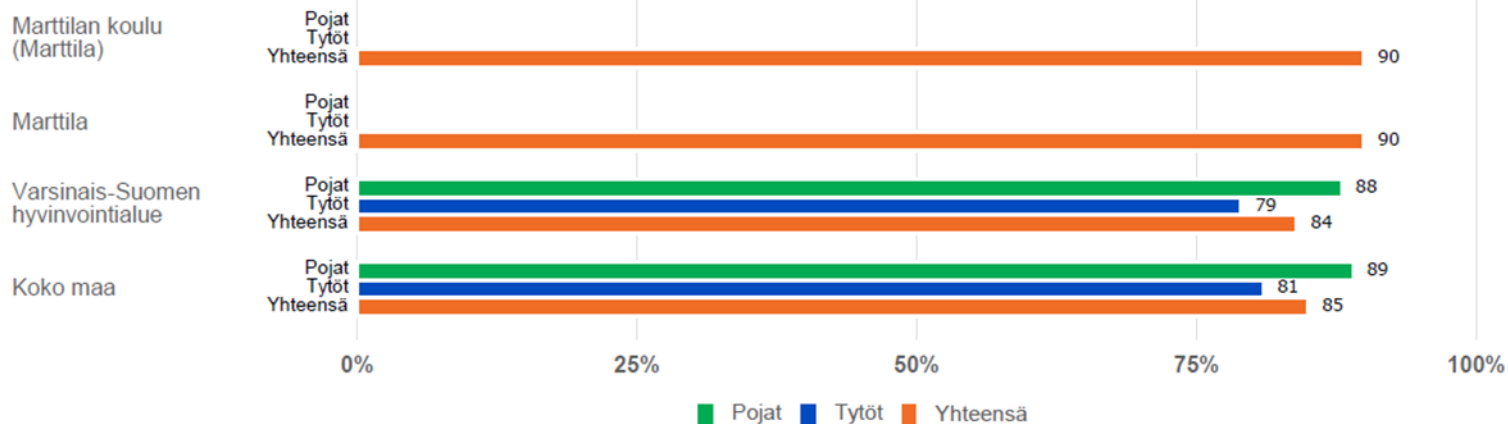
Esimerkkejä kestäväen kehityksen osa-alueiden huomioimisessa kunnan hyvinvointisuunnittelussa

- UNICEF - Lapsiystävällinen kunta 2024 alkaen (osallisuus) - sosiaalinen kestävyys
- Työllisyysuudistus 2025, Elinvoimaohjelma 2019-2025 - taloudellinen kestävyys
- Ilmasto- ja ympäristöohjelma 2030, infra, asuinympäristöt (ympäristö) - ekologinen kestävyys
- Yhdistysohjelma 2023-2027, helposti saavutettavat tapahtumat (osallisuus sekä turvallisuus) - kulttuurillinen kestävyys
- Liikenneturvallisuussuunnitelma ja Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma (ympäristö ja turvallisuus) - taloudellinen, ekologinen sekä kulttuurillinen kestävyys

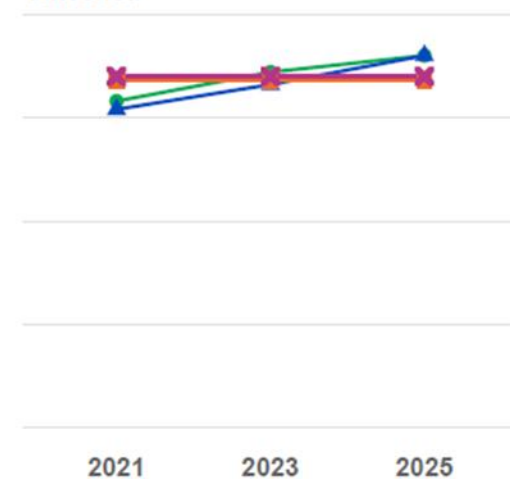
Nostoja alakoulun kouluterveyskyselystä 2025

- Lapset harrastavat paljon. Alakoululaisten 95 % vastanneista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa.
- Koululounasta pidetään kaikin puolin laadukkaana, riittävänä ja hyvänä.
- Alakoululaisista 83% pitää koulunkäynnistä ja tulee hyvin toimeen opettajien kanssa 90%.
- Unitottumuksissa ollut myönteistä kehitystä ja 95% kokee nukkuvansa tarpeeksi.
- 90% on tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä ja 95% tuntee olonsa turvalliseksi koulussa.
- Huolenaiheena heikot MOVE-tulokset ja vähintään tunnin päivässä liikkuvien vähäinen määrä 33%.

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, vuoden 2025 tulos, %
Perusopetus 4. ja 5. lk

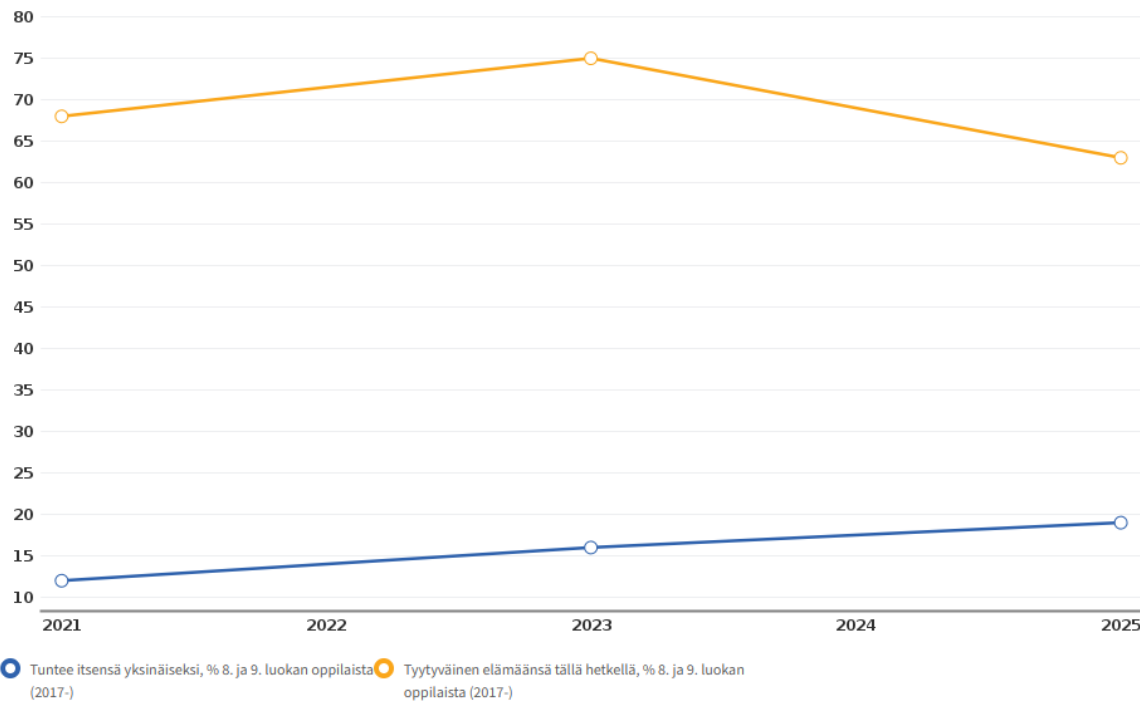

Yhteensä

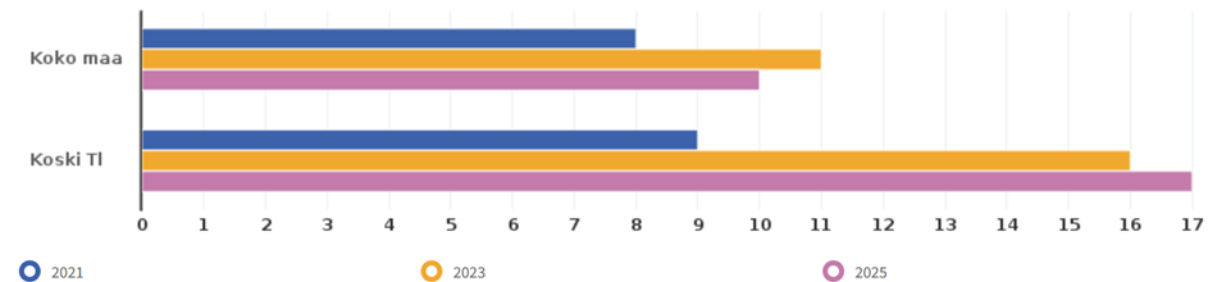
Nostoja yläkoulun kouluterveyskyselystä 2025

- Huumeiden kokeilukerrat vähentyneet. Laittomia huumeita ainakin kerran kokeilleita on 5%.
- Luokan ilmapiirissä on hyvä 64 % ja keskusteluyhteyksissä aikuisen kanssa koulussa positiivista muutosta.
- Alkoholin viikoittainen käyttö vähentynyt, mutta tupakkatuotteiden käyttö yleistä verrattuna koko maan tilanteeseen. 17 % käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja.
- Tuntee itsensä yksinäiseksi 19% ja tyytyväisyys elämään tällä hetkellä 63 %, näissä ollut negatiivista kehitystä viime vuosina (kuvaaja).

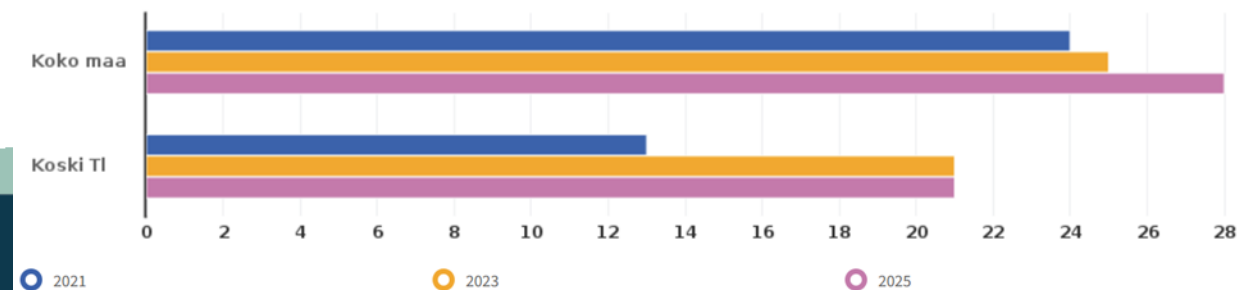
Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

info ind. 4730 Sukupuoli: Yhteensä

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

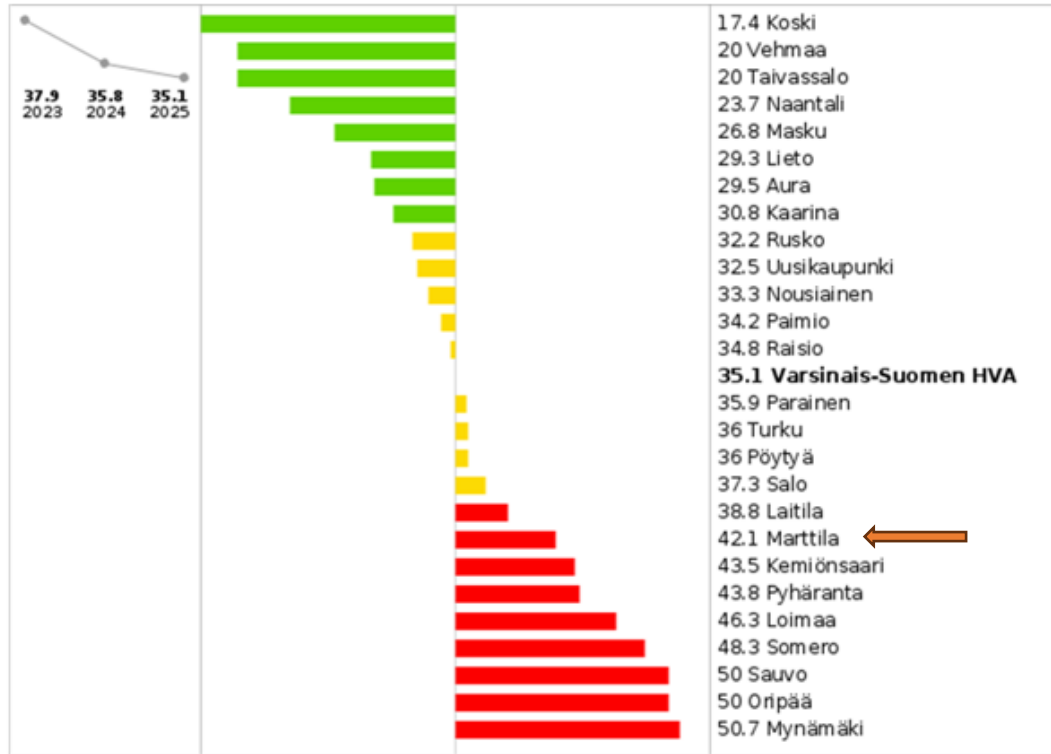
info ind. 4727 Sukupuoli: Yhteensä

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky, MOVE!-mittaus

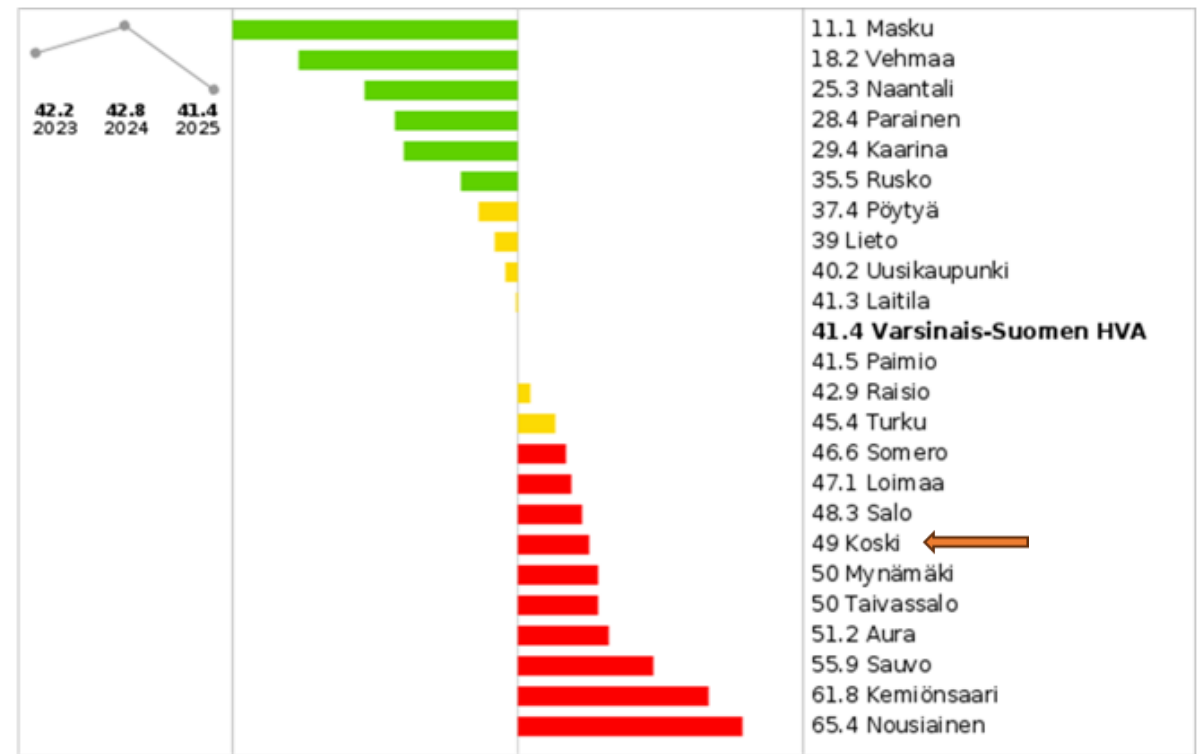
-1.96
→
2024 - 2025

% 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

-3.27
→
2024 - 2025

% 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Yhteenveto

- TEA-viisarissa kuntajohdon tulokset ovat hyvällä tasolla. Heikoin tulos tulee osallisuuden kuntalaisfoorumi osuudesta, jossa käsitellään erityisesti lasten osallistamista päätöksentekoon.
- TEA-viisarissa kulttuurin hyvät tulokset koostuvat muista ydintoiminnoista. Heikoin tulos on sitoutumisessa, jossa esiin nousee erityisesti poikkihallinnolliset ja alueelliset rakenteet.
- Kouluterveyskyselyn mukaan marttilalaiset ala-astelaiset ovat tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä ja pitävät koulunkäynnistä. Lähes kaikki harrastavat jotain vapaa-ajalla, mutta huolenaiheena nousi vähäinen liikunnan määrä.
- Kouluterveyskyselyn mukaan Koski TI yläastelaisten huumeiden kokeilukerrat ja alkoholin viikoittainen käyttö on vähentynyt, mutta nikotiinipussien käyttö on yleisempää koko maahan verrattuna. Tyytyväisyys elämään tällä hetkellä on laskenut ja yksinäisyys lisääntynyt vaikka luokanilmapiirissä ja keskusteluyhteyksissä koulun aikuisen kanssa on positiivista muutosta.

Yhteenveto

- Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä on toteutettu laajasti. Toteutumisprosentti on suurinta osallisuus ja yhteisöllisyys painopisteen osalta.
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteita tukemaan on aloitettu useita uusia projekteja ja ohjelmia esimerkiksi UNICEF - Lapsiystävällinen kunta, Tiedolla tuloksiin-hanke, Pakka-toimintamalli sekä Kävelyn – ja pyöräilyn edistämishjelma.

Kiitos!

Kouluterveyskyselyn tuloksia 2025

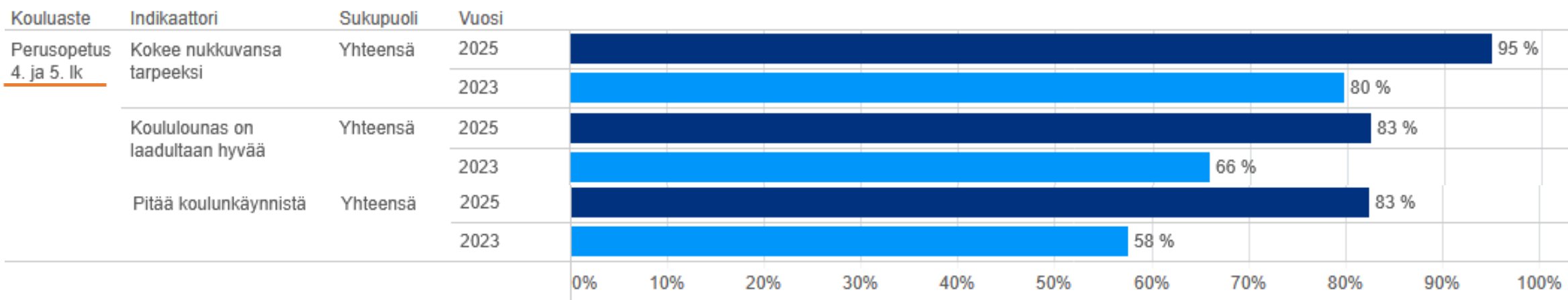
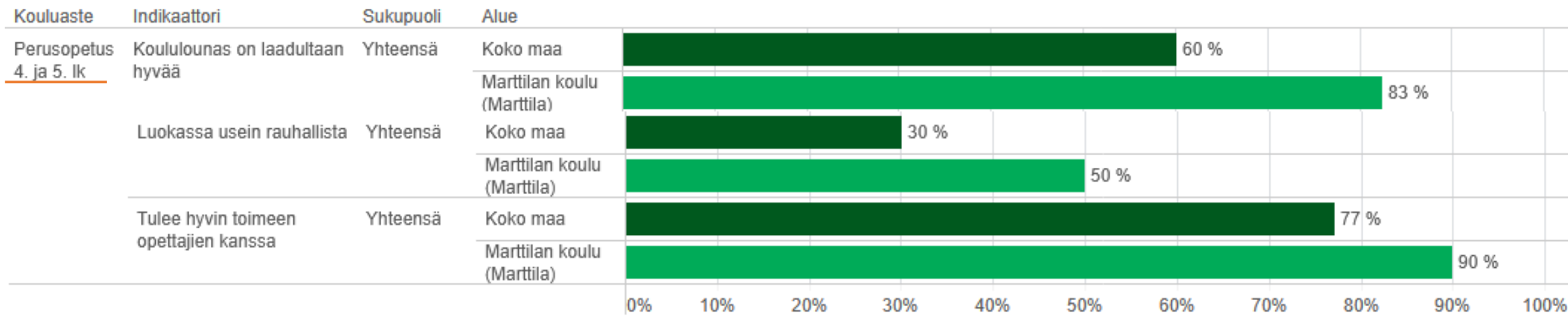
- Kouluterveyskyselyn kyselyn tuloksia esitellään Marttilan kunnan laajassa hyvinvointikertomuksessa. Tässä esityksessä tuloksia esitellään peilaten hyvinvointikertomuksen indikaattoreihin sekä myös laajemmin keskiarvoista poikkeavia tuloksia verrattuna koko maan tuloksiin.
- Yläasteen tulokset ovat Koski TI:n tulokset, koska valtaosa marttilalaisista käy yläasteen Koskella. Tuloksissa on mukana muistakin kunnista tulevia Kosken TI yläastelaisia. Ala-astelaisten tulokset ovat Marttilan koululta.
- Tuloksiin pääsee tutustumaan itsenäisesti THL:n verkkosivuilla:
  - <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset>

Kouluterveyskyselyn tuloksia 2025

- 4. ja 5. -luokkalaisten kysymyskategorioita oli 13 ja kysymyksiä yhteensä 87. Aineiston kattavuus 98 % (vuonna 2023: 79 %)
- 8. ja 9. -luokkalaisten kysymyskategorioita oli 14 ja kysymyksiä yhteensä 162. Aineiston kattavuus 83 % (vuonna 2023: 84 %)
- Kun tässä dokumentissa puhutaan alakoululaisista ja yläkoululaisista, tarkoitetaan kouluterveyskyselyyn vastanneita 4. ja 5. (Marttilan koulu) sekä 8. ja 9.-luokkalaisia (Koski TI yläaste).
- Puhuttaessa MOVE-mittauksista ja toimintakyvystä, tulokset perustuvat 5. ja 8.-luokkalaisten mittauksiin.

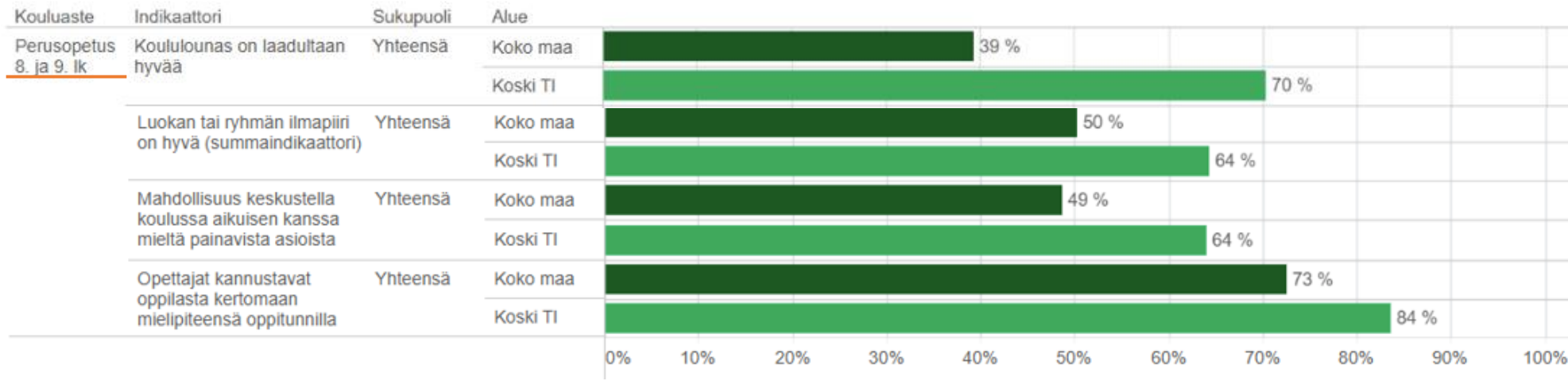
Vahvuudet ja myönteinen muutos

Vahvuudet ja myönteinen muutos

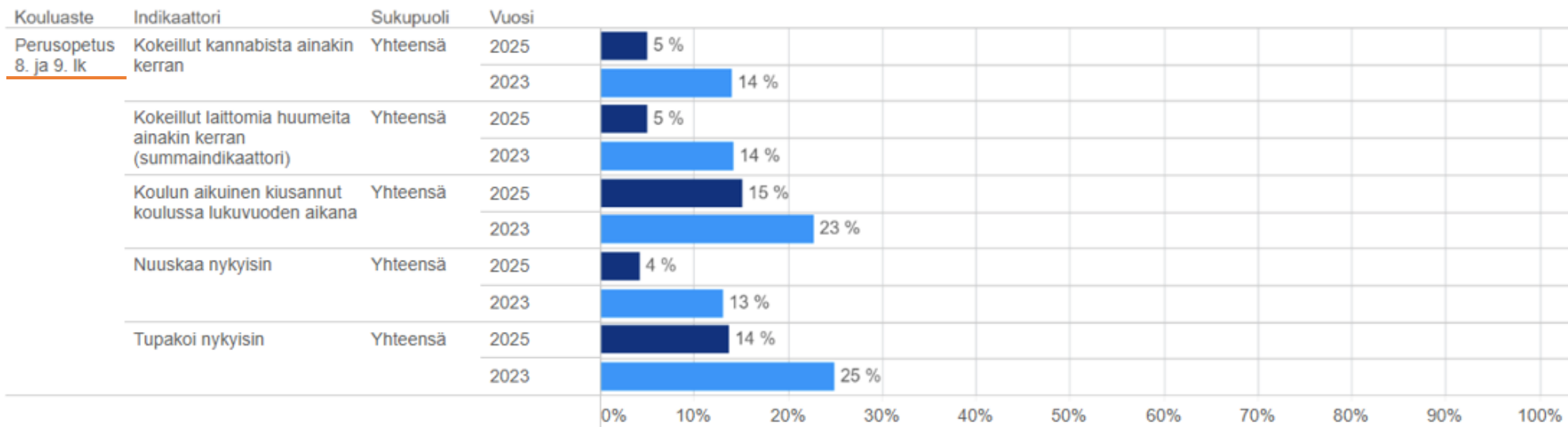
Vahvuudet suhteessa koko maan tulokseen, 2025

Alueen viisi positiivisinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen.

Myönteinen muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, Koski TI

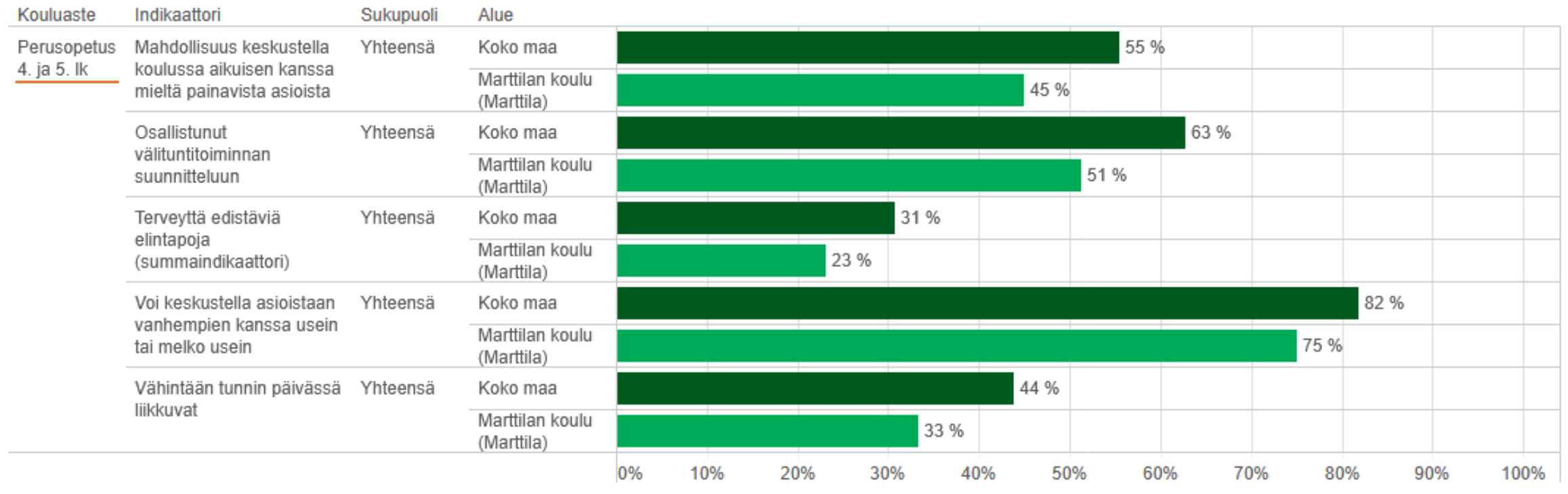
Alueen viisi positiivisinta tulosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen.

Kehityskohteet ja huolestuttava muutos

Kehityskohteet suhteessa koko maan tulokseen, 2025

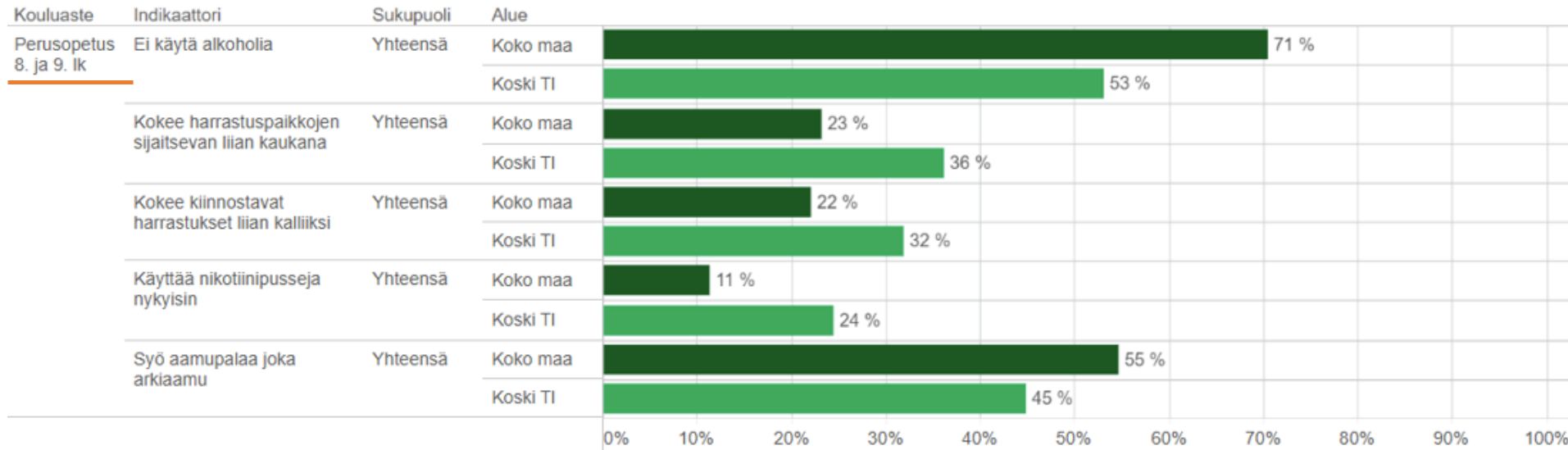
Alueen viisi negatiivisinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen.

Kehityskohteet ja huolestuttavamuutos

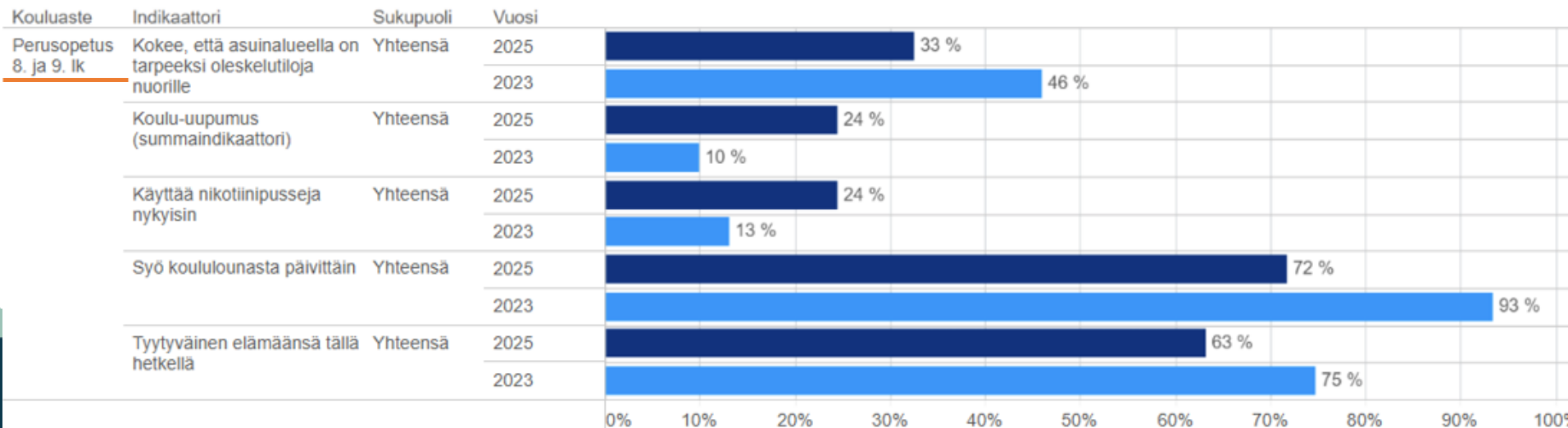
Kehityskohteet suhteessa koko maan tulokseen, 2025

Alueen viisi negatiivisinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen.

Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, Koski TI

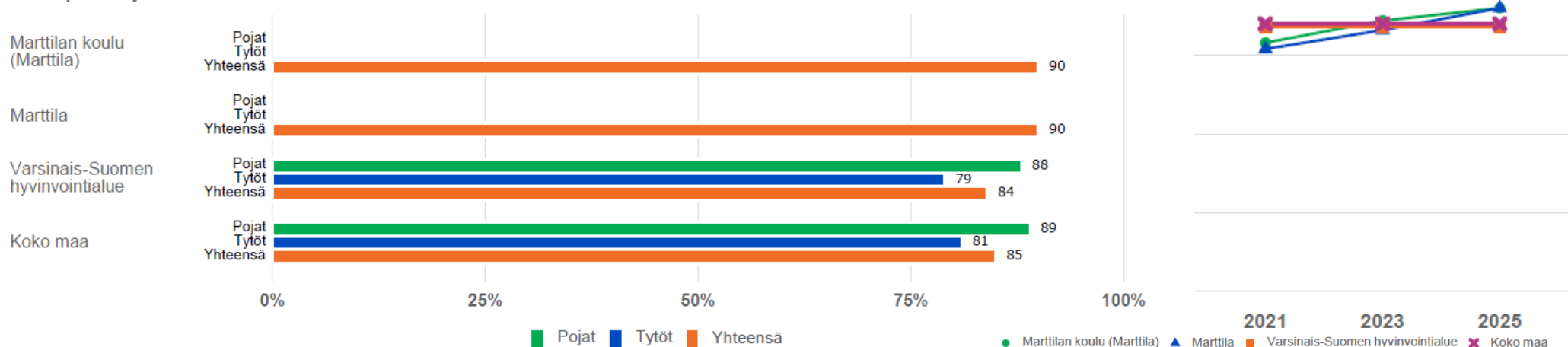
Alueen viisi negatiivisinta tulosta suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen.

Nostoja alakoulusta

- Lapset harrastavat paljon. Alakoululaisten 95 % vastanneista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa.
- Koululounasta pidetään kaikin puolin laadukkaana, riittävänä ja hyvänä.
- Alakoululaisista 83% pitää koulunkäynnistä ja tulee hyvin toimeen opettajien kanssa 90%.
- Unitottumuksissa ollut myönteistä kehitystä ja 95% kokee nukkuvansa tarpeeksi.
- 90% on tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä ja 95% tuntee olonsa turvalliseksi koulussa.
- Huolenaiheena heikot MOVE-tulokset ja vähintään tunnin päivässä liikkuvien vähäinen määrä 33%.

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, vuoden 2025 tulos, %
Perusopetus 4. ja 5. lk

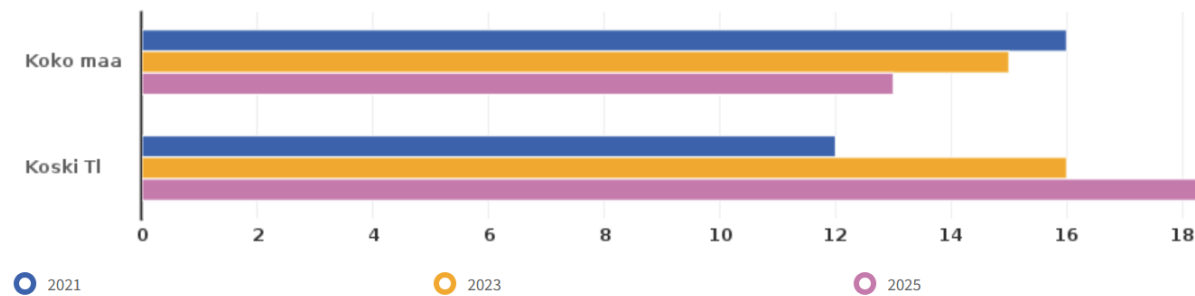

Nostoja yläkoulusta

- Huumeiden kokeilukerrat vähentyneet.
- Luokan ilmapiirissä ja keskusteluyhteyksissä aikuisen kanssa positiivista muutosta.
- Alkoholin ja tupakkatuotteiden käyttö yleistä verrattuna koko maan tilanteeseen.
- Yksinäisydentunne lisääntynyt merkittävästi. Tyytyväisyys elämään tällä hetkellä laskenut.

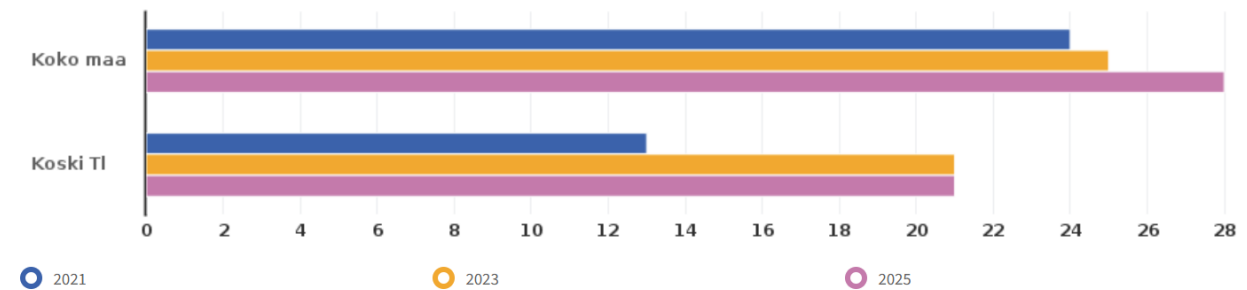
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

info ind. 4712 Sukupuoli: Yhteensä

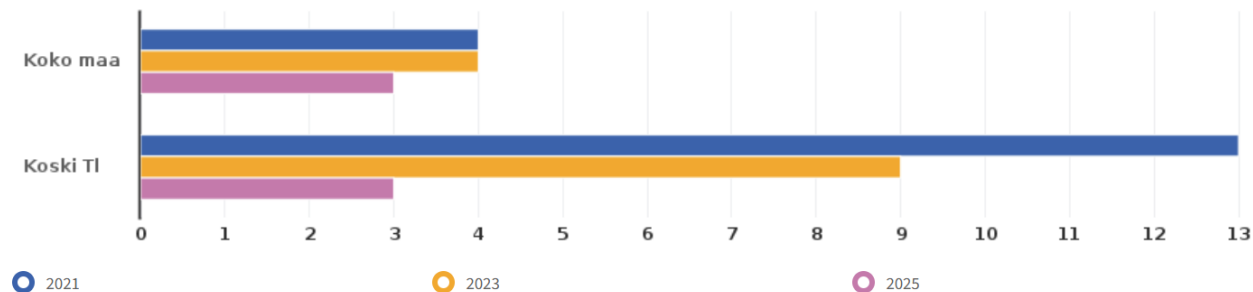
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

info ind. 4727 Sukupuoli: Yhteensä

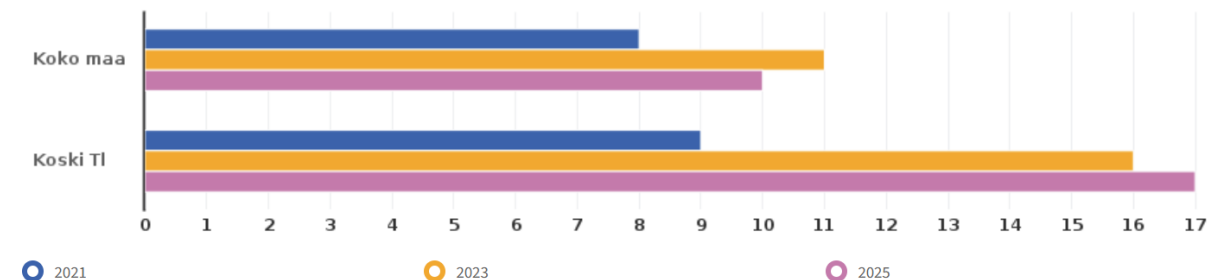
Käyttää alkoholia viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista

info ind. 4739 Sukupuoli: Yhteensä

Käyttää päivittäin tupakkaa, sähkö tupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

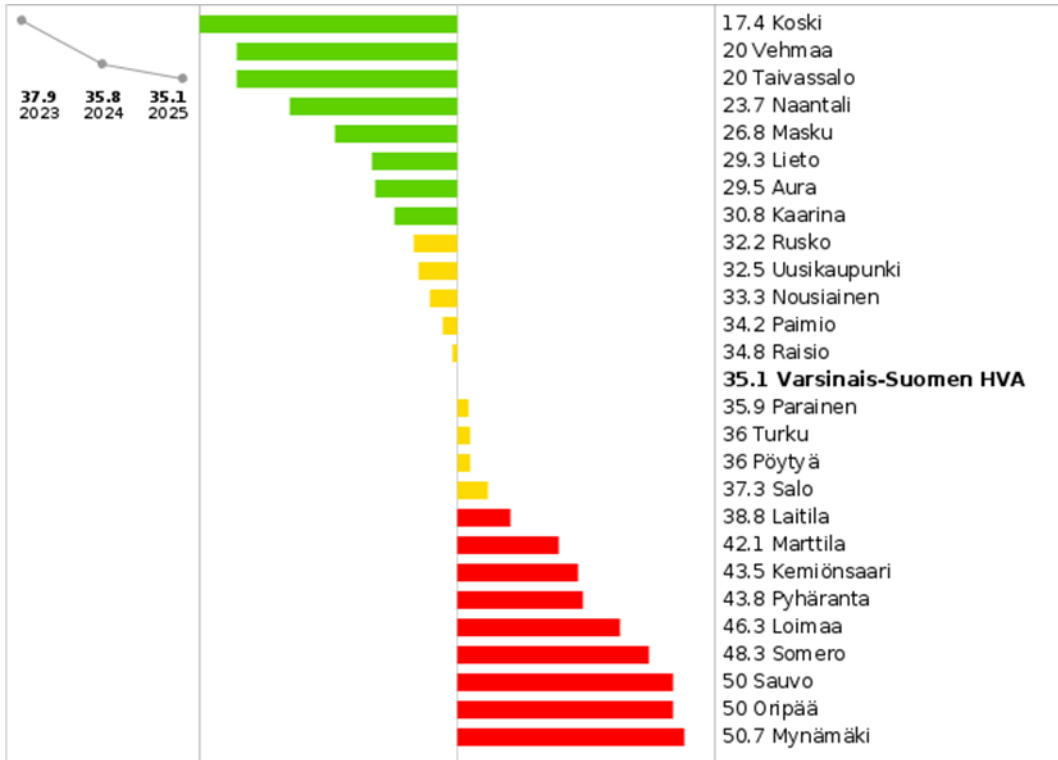
info ind. 4730 Sukupuoli: Yhteensä

Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky, MOVE!-mittaus

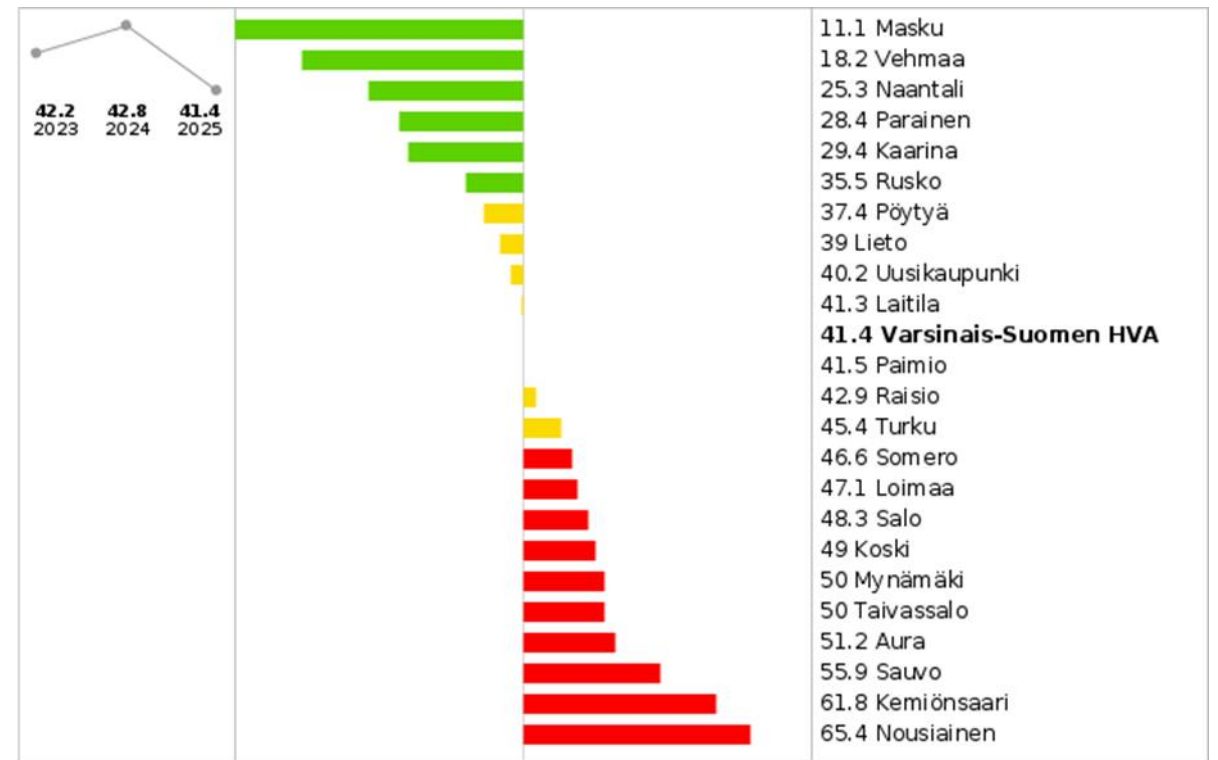
-1.96
→
2024 - 2025

% 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

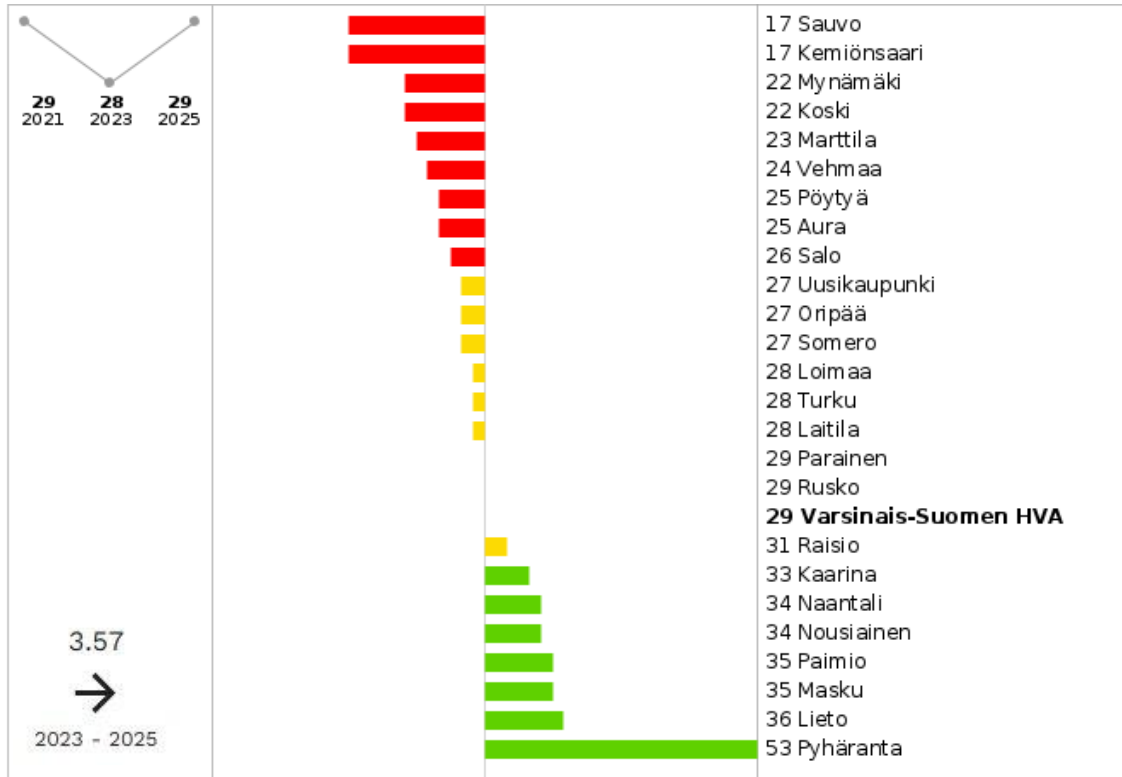
-3.27
→
2024 - 2025

% 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

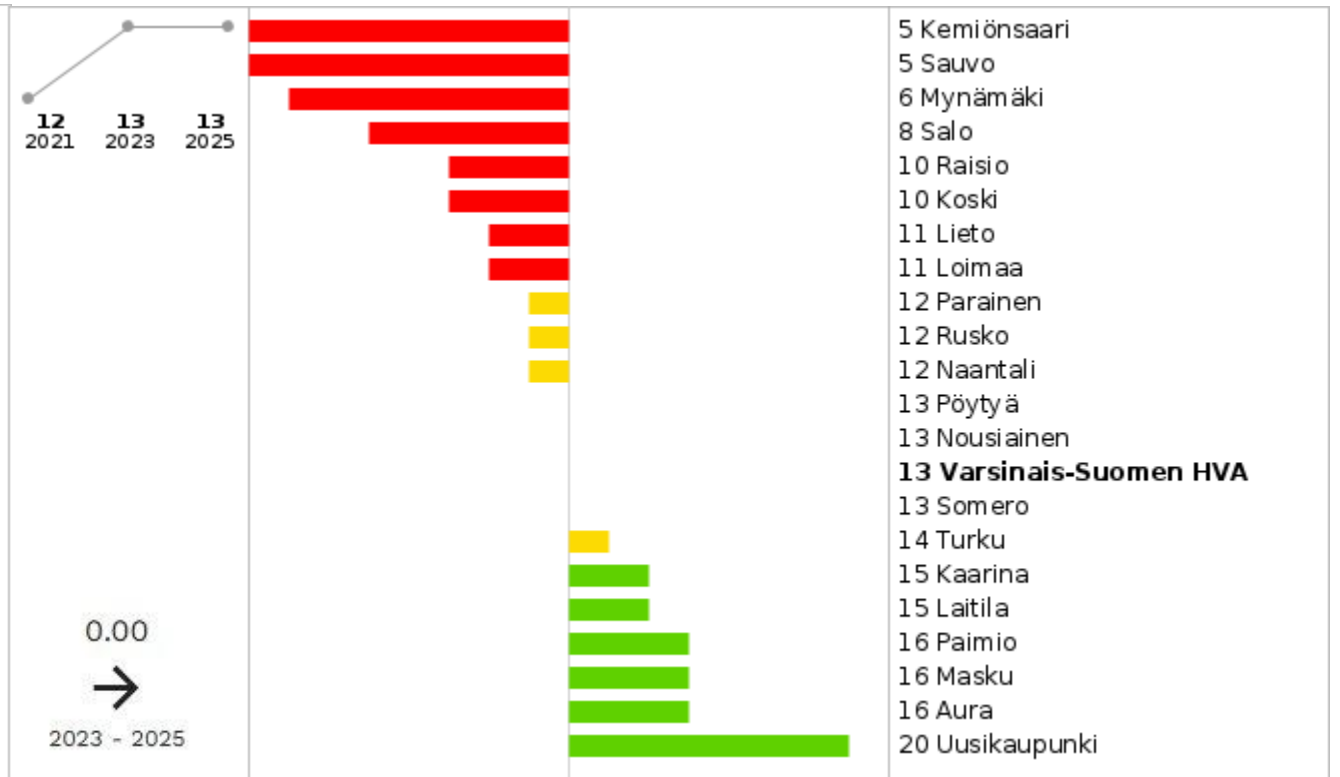

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori

% 4. ja 5. luokan oppilaista

% 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattorissa seurataan ruokailutottumuksia, liikuntaa ja unta.

KIITOS!